

УДК: 616.992.28 – 085.28 - 019

**І.П. Бурденюк,  
Г.К. Палій,  
В.І. Бурденюк**

Буковинський державний медичний  
університет, м. Чернівці

## ХІМІОТЕРАПЕВТИЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЛІКУВАННЯ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬ- НОГО ДЕРМАТОМІКОЗУ В МОРСЬ- КИХ СВИНОК ЧЕТВЕРТИННОЮ АМОНІЄВОЮ СПОЛУКОЮ ПОХІДНОЮ 2-ДИМЕТИЛАМІНОЕТИЛОВОГО ЕФІРУ БЕНЗГІДРОЛУ

**Ключові слова:** дерматомікоз  
експериментальний, четвертинні  
амонієві похідні, лікування

Явище стійкості патогенних мікроорганізмів до дії лікарських препаратів є однією із невирішених проблем сучасної медицини і ветеринарії. Резистентні культури мікроорганізмів володіють підвищеною вірулентністю, а хвороби, викликані ними, важко піддаються лікуванню.

Умовно патогенні та патогенні культури грибів, будучи за своєю природою нечутливими до дії переважної більшості різних класів антибіотиків, часто викликають тяжкі ускладнення при нераціональній антибіотикотерапії. Отже, з метою вирішення проблеми стійкості, останнім часом проводять активні пошуки синтетичних лікарських хіміопрепаратів, що володіють високою активністю та широким спектром антимікробної дії. До таких препаратів слід віднести одно- та двочетвертинні амонієві сполуки похідні біологічно активних амінів (зефіром, декамін, етоній, дедітоній, декаметоксин і ін.)

Останнім часом напрямленим синтезом з урахуванням «структура молекули-антимікробна активність» з групи бісчетвертинних амонієвих сполук похідних дімедролу отримано високоактивний *in vitro* антибактеріальний та протигрибковий препарат. Сполука являє собою сіль похідну 2 – диметиламіноетилового ефіру бензгідролу.

Наявність фунгістичної та фунгіцидної дії у бісчетвертинної амонієвої солі – похідної 2 – диметиламіноетилового ефіру бензгідролу послужило основою вивчення його хіміотерапевтичної ефективності при експериментальному дерматомікозі у морських свинок. Визначення лікувальної дії препарату на моделі експериментального дерматомікозу в морських свинок проводилось за загальновизнаною методикою. Наявність ураження шкіри та волосся в експериментальних тварин підтверджувалося виявленням елементів грибів при мікроскопії, а також

шляхом мікологічного дослідження матеріалу, отриманого із вогнищ ураження тварин.

Для створення моделі експериментального дерматомікозу у тварин механічним шляхом проводили депіляцію на ділянці і дрібним наждачним папером скарифікували її. Інфікування культурою гіпсового тріхофітона проводилося шляхом втирання її у скарифіковану ділянку шкіри.

З 12-го дня після інфікування експериментальних тварин, коли клінічна картина дерматомікозу була чітко виражена, приступали до місцевого лікування маззю з вмістом досліджуваного препарату.

На 6-7 добу на місці інфікування культурою гіпсового тріхофітона в усіх тварин відмічалася інфільтрація і почервоніння шкіри, з'являлися на ній характерні для тріхофітії кірки білого або жовто – коричневого кольору. На 9 – й день інфільтрація в центральній частині вогнищ ураження зменшувалась, а на периферії появлявся валік запалення, який різко визначався на 11 – 12 день. У центрі вогнища з'являлись сірувато – білі лусочки. В усіх інфікованих дерматофітом тварин відмічалися інтенсивна інфільтрація і лущення шкіри, волосся, враження тріхофітом, обламлювалось. Наявність грибового ураження шкіри і волосся дослідних тварин підтверджувалося виявленням спор грибів при мікроскопії патологічного матеріалу, взятого у тварин, а також виділенням чистих культур патогенного гриба з досліджуваного матеріалу. Експериментальна група тварин (24 морських свинок) були поділені на дослідну (16 тварин) та контрольну (8 тварин) групи. Лікування тварин дослідної групи проводили маззю з вмістом 1% досліджуваної сполуки на ланоліновій основі. Контрольній групі тварин на уражені тріхофітоном місця наносили основу мазі без препарату. Лікування тварин дослідної

групи проводили шляхом змащування вогнища ураження і зони навколо його на 2 – 3 см маззю з вмістом 1% препарату. Мазь готували згідно правил Фармакопеї (IX - видання)

У ході лікування в дослідній групі тварин на 5 – 6 день уражені трихофітом ділянки очищалися від лусочок, інфільтрація різко зменшувалась. До кінця 9 – 12 дня від початку лікування у волоссі і зіскрібах шкіри, взятої з вогнищ ураження, спори грибів не виявлялися. У тварин контрольної групи трихофітія прогресувала, з вогнища ураження грибок розповсюджувався на здорове волосся і

шкіру. Процес мікотичного ураження об'єктивно спостерігався протягом 30 – 35 днів від початку інфікування, а потім поступово мимовільно наступало видужування тварин.

Таким чином, застосування 1% мазі препарату похідного 2 – диметиламіноетилового ефіру із групи двочетвертинних амонієвих сполук для лікування експериментальної трихофітії приводить до видужування всіх дослідних тварин і попереджує виникнення рецидивів у майбутньому.